

Na osnovu člana 42 stav 1 tačka 1 Zakona o advokaturi ("Službeni list RCG", broj 79/06 i "Službeni list CG", br. 73/10 i 22/17) i člana 13 stav 1 tačka 3 Statuta Advokatske komore Crne Gore, Skupština Advokatske komore Crne Gore, na sjednici održanoj 14. marta 2026. godine, donosi

# KODEKS

## PROFESIONALNE ETIKE ADVOKATA

("Službeni list Crne Gore", br. 056/26 od 24.04.2026)

### A. UVODNA PRAVILA

#### I. Pravila o Kodeksu

Kodeks profesionalne etike advokata (u daljem tekstu: Kodeks) skup je pravila o dužnostima i pravima advokata, zasnovanih na posebnoj vrsti i visokom stepenu njihove profesionalne i etičke odgovornosti.

Pravne i etičke obaveze advokata zasnovane su na Ustavu Crne Gore, Zakonu o advokaturi (u daljem tekstu: Zakon) i drugim zakonima, potvrđenim međunarodnim ugovorima, međunarodnim pravnim aktima o advokaturi, Statutu Advokatske komore Crne Gore (u daljem tekstu: Statut) i ovom Kodeksu.

Kodeks se odnosi na advokate i, na odgovarajući način, na advokatske pripravnike upisane u imenike advokata i imenike advokatskih pripravnika na teritoriji Crne Gore.

Prije nego što otpočne obavljanje advokatske djelatnosti, advokat je dužan da se upozna sa sadržajem Zakona, Statuta i Kodeksa.

Kada advokatsku djelatnost obavlja u inostranstvu, advokat treba da uvažava i međunarodna načela etike, kao i načela etike i staleškog prava advokata zemlje u kojoj djeluje.

Advokatska komora Crne Gore (u daljem tekstu: Advokatska komora) nadzire poštovanje Kodeksa, propisuje da li povreda Kodeksa ima za posljedicu disciplinsku odgovornost advokata i utvrđuje i sankcioniše takvu odgovornost.

Nepoznavanje Zakona, Statuta i Kodeksa ne opravdava.

Ukoliko za određeni slučaj ne postoji pravilo sa neposrednim značenjem, Kodeks se tumači primjenom analogije, odnosno prema cilju i smislu njegovih opštih pravila.

#### II. Značenje izraza

U smislu ovog Kodeksa, ako drugačije nije određeno:

1. izraz "advokatura" je nezavisna i samostalna služba, koja pruža pravnu pomoć fizičkim i pravnim licima;
2. izraz "advokat", osim svakog advokata ponaosob, označava i sve advokate koji pripadaju ili su pripadali istoj zajedničkoj advokatskoj kancelariji;
3. izraz "zastupanje" označava cjelokupnu advokatsku djelatnost, uključujući, pored zastupanja, odbranu i druge oblike pravne pomoći u ostvarivanju i zaštiti sloboda, prava i drugih interesa građana i pravnih lica;
4. izraz "zajednička advokatska kancelarija" označava sve oblike udruženog, ortačkog i drugog zajedničkog rada advokata u istoj kancelariji;
5. izraz "klijent" označava lice koje advokat zastupa;
6. izraz "stranka" označava lice koje se obratilo advokatu radi pružanja pravne pomoći do trenutka prihvatanja zastupanja, kao i svako drugo lice koje učestvuje u postupku;
7. izraz "protivna stranka" označava lice čiji je interes, u određenom postupku, suprotan interesu klijenta;
8. izraz "protivna strana" označava lice čiji je interes suprotan interesu klijenta i njenog punomoćnika, u određenom postupku;
9. izraz "kolega" označava drugog advokata;
10. izraz "tarifa" označava važeću Advokatsku tarifu.

Izrazi koji se u Kodeksu koriste za fizička lica u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

### B. OPŠTA PRAVILA

#### I. Osnovi profesionalne etike i odgovornosti

Poseban sadržaj profesionalne etike i visok stepen profesionalne odgovornosti advokata zasniva se na sljedećim pretpostavkama:

1. da je advokatura ustavno utemeljena, slobodna i nezavisna profesija koja pruža pravnu pomoć i djeluje u okviru javnog poretka, sa posebnom ulogom u ostvarivanju i zaštiti prava i sloboda;
2. da je advokat poseban činilac pravosuđa, zastupnik i savjetodavac u svim pravnim stvarima u kojima postupa;
3. da advokat ostvaruje i štiti interese klijenta, ali i služi interesima pravde, te da je obavezan da svojim profesionalnim i drugim javnim djelovanjem i ličnim primjerom doprinosi vladavini prava i društvu zasnovanom na poštovanju zakona;
4. da advokat, po pravilu, djeluje u domenu ugroženih sloboda i prava i nepoznavanja propisa lica koja su mu se obratila za pomoć;
5. da nezavisno, stručno, savjesno i samostalno obavljanje advokatskog poziva predstavlja jednu od osnovnih garancija u ostvarivanju, zaštiti i unaprijeđenju ljudskih prava i sloboda;
6. da od načina rada i ponašanja svakog advokata ponaosob zavise značaj i ugled advokature u cjelini.

Advokat se u svom radu ne smije poistovjetiti sa svojim klijentom, već treba ostati dosljedan svojoj dužnosti zastupnika, odnosno branioca klijenta.

Advokat je dužan da se ponaša u skladu sa ugledom i dostojanstvom advokatske profesije i da se uzdrži od svakog postupanja koje bi moglo narušiti njegov lični ugled, ugled advokature u cjelini ili povjerenje javnosti u advokatsku profesiju.

Advokat u svakom trenutku treba da bude svjestan svoje odgovornosti i da sa njom uskladi svoje postupke, naročito kada se opredjeljuje između suprotstavljenih vrijednosti i interesa.

Advokat je dužan da odgovorno pruža savjete i preduzima mjere u skladu sa svojim profesionalnim znanjem i razumnom ocjenom okolnosti;

## II. Nezavisnost i samostalnost

Advokat pruža pravnu pomoć nezavisno, u skladu sa svojim uvjerenjima, zasnovanim na pozitivnom pravu, međunarodnim pravnim standardima, Zakonu, Statutu i ovom Kodeksu.

Advokat je dužan da čuva nezavisnost advokatske profesije i da u svom profesionalnom radu i odlučivanju postupa slobodno, samostalno i u saglasnosti sa vlastitim uvjerenjima, ne podležući pritiscima, prijetnjama, uticajima i uplitanju, ma sa čije strane dolazili, i ne povodeći se za drugim interesima i autoritetima, osim interesa klijenta i autoriteta pravne nauke, zakona, Statuta i ovog Kodeksa.

Advokat samostalno odlučuje o prihvatanju, načinu i prestanku pružanja pravne pomoći.

Advokat ne smije da prihvati poslove i zvanja koji bi ga stavili u podređen položaj, doveli do nekritičkog izvršavanja tuđih naloga ili njegov rad uslovljavali takvom vrstom obaveza ili pogodnosti koje bi ugrozile njegovu nezavisnost i samostalnost.

Izuzeci od načela nezavisnosti i samostalnosti mogu se ograničiti samo koliko je to nužno za rad zajedničke advokatske kancelarije, ne ukidajući njihovu suštinu.

## III. Stručnost

Advokat je dužan da u radu postupa stručno, sa znanjem za koje je kvalifikovan.

Advokat je dužan da posveti svu svoju stručnost i savjesnost zastupanju klijenta i da mu pruži pravnu pomoć bez odlaganja i zastoja.

Advokat treba da se kontinuirano stručno usavršava i nadograđuje svoje znanje i vještine.

## IV. Savjesnost

Advokat je dužan da svoju profesiju obavlja savjesno, brižljivo, odlučno, blagovremeno i odgovorno sa iskrenošću prema klijentu, uz punu posvećenost slučaju koji mu je povjeren i uz upotrebu svih svojih znanja i sposobnosti i svih pravno dopuštenih i opravdanih sredstava.

U obavljanju advokatske profesije ne treba da dolaze do izražaja politička, vjerska i druga ubjeđenja advokata, niti njegova stranačka pripadnost.

Poslove za čije obavljanje su ovlašćeni samo advokati, advokat ne smije da prenosi na lice koje nije advokat.

## V. Profesionalni ugled

Pri obavljanju advokatske profesije, u drugim javnim aktivnostima i u privatnom životu, kada je ovaj dostupan uvidu i oceni javnosti, advokat je dužan da čuva ugled advokature i vlastiti ugled, i da nastoji da doprinosi opštoj pravničkoj kulturi.

Advokat je dužan da se uzdržava od neprikladnog i nemoralnog ponašanja, štiteći svoj profesionalni i lični ugled, kao i ugled advokature, i to svojim izgledom, oblačenjem i ponašanjem u javnosti, što podrazumijeva i društvene mreže.

Smatraće se da advokat i lice koje želi da postane advokat nisu dostojni povjerenja za obavljanje advokatske profesije, ukoliko javno narušavaju ili su narušavali ugled advokature.

Advokat samostalno ili u okviru Advokatske komore i drugih stručnih organizacija i udruženja pravnika treba da ukazuje na značaj pravnog obrazovanja, ustavnosti, zakonitosti, nezavisne advokature i nezavisnog sudstva, na značaj i ulogu advokature u ostvarenju i zaštiti ovih vrijednosti i na pojave njihovog narušavanja.

Advokat treba da se, u skladu sa svojim mogućnostima, uključi u rasprave o zakonima i drugim propisima koji su u pripremi ili su stupili na snagu i da, u opravdanim slučajevima, predlaže njihova poboljšanja i osporava njihovu ustavnost i zakonitost.

Advokat, u načelu, treba da se zalaže da poslovi profesionalnog pružanja pravne pomoći budu povjereni samo advokatima.

Advokat ne smije da ulazi u bilo kakve poslovne veze sa nadripisarima. Svaki slučaj nadripisarstva, u koji se lično uvjerio ili o kojem raspolaže vjerodostojnim dokazima, advokat je dužan da prijavi Advokatskoj komori.

Smatraće se da advokat i lice koje želi da postane advokat nisu dostojni povjerenja za obavljanje advokatske profesije, ukoliko se zalažu ili su se zalagali protiv osnovnih načela i interesa advokature.

## VI. Dopuštenost sredstava

Advokat smije koristiti samo pravna sredstva koja su zakonom dopuštena i u skladu sa profesionalnom etikom.

Advokat ne smije da učestvuje ili pomaže u nedozvoljenom pribavljanju prava.

Advokat ne smije da učestvuje ili pomaže u nedozvoljenom pribavljanju dokaza, niti smije da se poziva na dokaze za koje zna da su neistiniti.

Interes i nalog klijenta nisu opravdanje za kršenje zakona, Statuta i Kodeksa.

Advokat ne smije potajno da snima bilo čije izjave, razgovore ili aktivnosti.

Kada su mu stavljeni na raspolaganje potajno sačinjeni snimci ili drugi zapisi, advokat ne smije da ih upotrijebi kao dokazno sredstvo bez pribavljenog pristanka lica na koje se odnose, osim izuzetno, ako drugim dokazima ne raspolaže, a povreda prava koju bi time učinio manja je od štete koja bi izvjesno ili sa velikom vjerovatnoćom, da takav materijal nije upotrijebljen, pogodila važne, opravdane i na zakonu zasnovane interese njegovog klijenta.

Advokat treba da se uzdrži od razgovora o predmetu sa osobama koje su predložene ili za koje zna da mogu biti predložene za svedoke, a ukoliko do takvog razgovora ipak dođe, advokat ne smije na bilo koji način da utiče, pa čak ni da ostavlja utisak da želi da utiče na znanje, savest i volju svedoka, da kod ovoga izaziva strah, naklonost ili odbojnost prema učesnicima u postupku i da pobuđuje bilo kakav drugi interes osim interesa prava i dužnosti da se govori istina.

## VII. Zabrana reklamiranja

Advokata treba da preporučuju samo znanje koje je pokazao, uspjeh koji je ostvario i ugled i povjerenje koje je stekao svojim radom i ponašanjem.

Advokat ne smije da nudi pružanje pravne pomoći i usluge, niti da stiče klijente na nečastan ili nedopušten način.

Smatraće se da advokat nudi pružanje pravne pomoći i usluge i stiče klijente na nečastan ili nedopušten način, naročito kada:

1. ističe, dijeli ili u javnim glasilima, portalima i drugim publikacijama objavljuje reklame i ponude kojima preporučuje sebe radi pružanja pravne pomoći i usluga, kao i kad reklamira svoju kancelariju;
2. kada dozvoljava da se njegove preporuke iz tačke 1 koriste u reklamama, ponudama, oglasima ili drugom materijalu drugih lica, ili kada u tu svrhu koristi djelatnosti koje može obavljati uz advokatsku profesiju, kao i kada u publikacijama bilo koje vrste objavljuje informacije koje prelaze okvir jednostavnog upoznavanja javnosti s osnovnim podacima i pravnim oblastima kojima se bavi;
3. organizuje ili koristi usluge posrednika i agenata kojima obećava ili daje nagradu, za uzvrat im obećava ili čini druge usluge i pogodnosti, ili sa njima dogovara diobu nagrade za svoj rad, ili iskorišćava njihov zavisen položaj, a naročito kada u tu svrhu iskorišćava pritvorenike i lica na izdržavanju kazne;
4. sa osobama zaposlenim u sudu, tužilaštvu, policiji, zatvoru ili drugim organima vlasti unaprijed dogovara upućivanje nepoznatih ili u zavisnom položaju zatečenih stranaka;
5. obećava uspjeh, daje nerealne procjene ili dovodi klijenta u zabludu u pogledu pravne prirode predmeta i normiranih ili stvarnih posljedica koje mu prijete u predmetu zbog kojeg se obratio advokatu;
6. obećava ili nagovještava korišćenje veza i sopstvenih ili tuđih neprofesionalnih uticaja, kao i uticaja koje može da ostvari zahvaljujući svom prethodnom zaposlenju, ili prethodnom ili postojećem političkom, društvenom ili poslovnom angažmanu;
7. podstiče ili ne osporava uvjerenje klijenta u efikasnost korupcije i predlaže ili nagovještava sopstveno posredovanje u tome;
8. generalno, ili mimo uslova predviđenih Kodeksom i Tarifom, nudi jeftinije ili besplatno zastupanje;
9. daje drugome svoje vizit-karte, memorandume, pečate ili druga sredstva profesionalne identifikacije, te blanko punomoćja radi dalje raspodjele trećim, unaprijed neodređenim licima;
10. omalovažava druge advokate;
11. stupa u kontakt sa klijentima drugih advokata i navodi ih da njemu daju punomoć, ili preuzima klijente drugih advokata na način suprotan Kodeksu;
12. označava kancelariju, štampani materijal i druga sredstva identifikacije na način koji je napadan, neodmjeren ili suprotan dostojanstvu advokatske profesije, protivno Zakonu, Statutu i Kodeksu;

13. javno označava rad u dane odmora i praznika ili van uobičajenog radnog vremena;
14. dopušta da bude uvršten u imenike, adresare, kataloge, vodiče ili slične publikacije kao preporučeni ili izabrani advokat, odnosno u okviru grupe preporučenih advokata, ili učestvuje u štampanju i distribuciji takvih materijala, izuzev onih koji isključivo služe kao informacija u međunarodnom pravnom prometu;
15. prima za honorarne saradnike sudije, tužioce i njihove zamjenike, isljednike i operativne radnike u policiji, kao i rukovodioce službi u sudu, tužilaštvu i organima uprava, ili ova lica, bilo da su u istom zvanju ili im je to zvanje prestalo, vodi sa sobom na rasprave sa svrhom da izazove utisak važnosti i moći;
16. nepozvan se obraća javnim glasilima, sa očiglednom svrhom da preporuči svoju pravničku umješnost i stručnost;
17. javno, na senzacionalistički ili samohvalisav način predstavlja svoje predmete, sposobnosti, zamisli i poduhvate;
18. organizuje redovne konferencije za štampu, ili konferencije za štampu saziva ili koristi da bi popularisao svoje uspjehe. Zabrana reklamiranja ne odnosi se na sazivanje i održavanje konferencija za javnost, stručnih skupova ili drugih javnih obraćanja advokata ili advokatske kancelarije povodom pitanja od pravnog ili društvenog značaja, pod uslovom da takva obraćanja imaju informativni i stručni karakter i ne predstavljaju promociju pružanje pravne pomoći i pravnih usluga;
19. sarađuje sa nadriparisima.

Novinaru koji želi da piše o slučaju njegovog klijenta advokat treba da skrene pažnju na zabranu reklamiranja, a ukoliko novinar ipak objavi napis koji sadrži reklamu, poželjno je da se advokat od takvog napisa ogradi na odmjeren i prikladan način.

Advokatska komora će donijeti poseban propis kojim će urediti način i uslove web prezentacije advokata, advokatskih kancelarija i ortakih društava na internetu, uključujući društvene mreže i druge digitalne platforme.

## VIII. Istupanje u javnosti i stručni rad

Prilikom objavljivanja stručnih radova iz oblasti društvenih nauka, u naučnoj i obrazovnoj djelatnosti, na stručnim savjetovanjima i skupovima pravnika, kao i prilikom obraćanja javnosti u cilju ukazivanja na kršenje ljudskih sloboda i prava i na pojave odstupanja od ustavnosti i zakonitosti, advokat može, uz svoje ime, da ističe i advokatsko zvanje.

U izjavama za javnost i u napisima u kojima se predstavlja svojim advokatskim zvanjem, advokat treba da vodi računa o zabrani reklamiranja i o značaju i ugledu svoje profesije.

## IX. Profesionalno postupanje

U granicama propisanim zakonom, Statutom i ovim Kodeksom, advokat samostalno odlučuje o:

1. organizaciji rada svoje kancelarije;
2. evidenciji klijenata i predmeta;
3. zapošljavanju, načinu rada, obuci i dužnostima lica koje zapošljava;
4. raspolaganju sredstvima ostvarenim svojim radom;
5. udruživanju u zajedničku advokaturu i pristupanju drugim oblicima profesionalne saradnje;
6. učešću u javnim raspravama o radu pravosuđa, pravnim problemima i drugim pitanjima od opšteg značaja;
7. pokretanju inicijative za donošenje ili izmjene i dopune zakona i drugih propisa;
8. učlanjenju u stručna i profesionalna udruženja u Crnoj Gori i inostranstvu;
9. obavljanju poslova koji nijesu nespojivi sa advokaturom;
10. drugim pitanjima, ako to nije u suprotnosti sa zakonom, Statutom i ovim Kodeksom.

## X. Nespojivi poslovi

Advokat je dužan da svoju profesiju obavlja stvarno i stalno.

Advokat ne smije posredno ili neposredno da se bavi poslovima koji bi ugrozili njegovu nezavisnost i naškodili značaju i ugledu advokatske profesije.

Advokat je dužan da izbjegava poslove koji bi njegovom advokatskom radu mogli da daju komercijalni karakter.

Nespojivo je sa advokatskom profesijom istovremeno obavljanje druge djelatnosti koja bi mogla ugroziti nezavisnost, samostalnost ili ugled advokature. Dozvoljene su naučne, obrazovne, umjetničke, publicističke, prevodilačke, sportske i druge srodne djelatnosti koje nijesu u suprotnosti sa prirodom advokatskog poziva.

Smatraće se da advokat krši zabranu bavljenja poslovima nespojivim sa advokatskom profesijom ako smještaj, naziv i druga vidna obilježja njegove kancelarije i smještaj, naziv i druga vidna obilježja poslovnih prostorija lica koje se bavi drugom, sa advokaturom nespojivom djelatnošću, osnovano upućuju na zaključak da se rad obavlja zajednički, ili da rad tog drugog lica obavlja, nadzire, usmjerava ili organizuje sam advokat.

Bavljenje advokata dozvoljenim djelatnostima podrazumijeva pravo da učestvuje u upravljanju i rukovođenju strukovnim udruženjima i drugim odgovarajućim organizacijama, pod uslovom da time ne ugrožava nezavisnost i dostojanstvo advokatske profesije.

Za vrijeme mirovanja advokatskih prava i dužnosti, advokat je dužan da ukloni obilježja advokatske kancelarije i druga vidna obilježja koja upućuju na obavljanje advokatske djelatnosti, te ne smije da se bavi posredovanjem stranaka drugim advokatima niti na bilo koji način učestvovati u pružanju pravne pomoći.

Rukovodeći položaj advokata u političkoj stranci nije spojiv sa njegovim istovremenim rukovodećim položajem u Advokatskoj komori.

U advokatskoj kancelariji ne može se obavljati druga djelatnost, osim advokatske, niti advokat može radi sticanja prihoda, osim kao prevodilac, da pruža druge usluge kao što su kancelarijske usluge, prepisi, umnožavanja, snimanja, telefaks i kompjuterske komunikacije ili kompjuterske informacije i obrada podataka.

Nije u suprotnosti sa Kodeksom ako je advokat član, rukovodilac ili član rukovodećeg tima u ekspertskim, radnim i drugim stručnim tijelima vladinog ili nevladinog karaktera, u humanitarnim organizacijama, nevladinim organizacijama za zaštitu ljudskih prava i sloboda, izdavačkim savjetima, uređivačkim odborima i sličnim organizacijama, društvima i udruženjima.

## V. POSEBNA PRAVILA

### I. Advokat i klijent

#### a) Osnovno pravilo

Odnos advokata sa klijentom zasnovan je na uzajamnom povjerenju.

Vjernost klijentu osnovna je dužnost advokata i važnija je od interesa advokata i kolegijalnih obzira.

Sloboda međusobnog izbora i međusobno povjerenje između advokata i klijenta osnovne su pretpostavke za prihvatanje i trajanje, i za uspešnu pripremu i organizaciju zastupanja.

#### b) Prihvatanje i odbijanje zastupanja

Advokat može da se prihvati zastupanja samo kada je to od njega zatraženo, ili kada mu je zastupanje dodijeljeno odlukom nadležnog organa.

Advokat slobodno odlučuje da li će se prihvatiti zastupanja.

Pri donošenju odluke o zastupanju advokat treba da vodi računa o potrebi da nezavisno i samostalno pružanje pravne pomoći, kakvo obezbjeđuje advokatura, bude na raspolaganju svakome kome je potrebno i dostupno, i da nastoji da, bez opravdanog razloga, pružanje takve pomoći ne odbije.

Na donošenje odluke o zastupanju ne smiju uticati razlike između stranaka, s obzirom na pol, rasu, nacionalnost, jezik, vjeru, politička i druga ubjeđenja, porijeklo, društveni položaj, političku i ekonomsku moć, imovno stanje kao i stranačka pripadnost.

Opravdanim razlogom za odbijanje zastupanja smatraće se naročito:

1. ako je advokat preopterećen poslom;
2. ako je stranka nesposobna da plati nagradu i gotove izdatke;
3. ako stranka uslovljava plaćanje nagrade uspjehom u sporu, ili zahtijeva obećanje uspjeha;
4. ako advokat ocijeni da je obijest osnovni motiv stranke, ili da stranka inače ima nehumane ili nemoralne pobude;
5. ako su zahtjevi stranke očigledno suprotni njenim vlastitim interesima;
6. ako stranka već u prvim razgovorima ispoljava prema advokatu nepovjerenje ili nepristojnost;
7. ako advokat ocijeni da su izgledi na uspeh neznatni ili malo vjerovatni;
8. ako advokat lično poznaje protivnu stranku. Ako je ipak spreman preuzeti zastupanje, mora prije toga svoju stranku upozoriti na to poznanstvo.

U krivičnim predmetima ne smatraju se opravdanim razlozima za odbijanje odbrane:

1. odlike ličnosti okrivljenog, vrsta krivičnog djela i zapriječena kazna, način na koji se okrivljeni brani, ozbiljnost ili nepobitnost dokaza koji ga terete, osuda ili uznemirenje koje je krivično djelo izazvalo u javnosti, ponašanje oštećenih ili mali izgledi na uspjeh;
2. to što bi pružanje odbrane bilo teško, zbog postojanja dokaza o izvršenom krivičnom djelu, zbog priznanja izvršenja krivičnog djela od strane klijenta, zbog težine krivičnog djela, zbog javnog mnjenja ili iz sličnih razloga.

Advokat je dužan da odbije zastupanje:

1. ako ga je preporučila protivna stranka ili njen punomoćnik, ili je sa protivnom strankom ili njenim punomoćnikom u takvim porodičnim, ličnim ili poslovnim odnosima kakvi bi, po opštim mjerilima, mogli nepovoljno da utiču na nepristrasnost i dosljednost u njegovom radu, izuzev ukoliko stranka, iako upoznata sa ovim pravilom, izričito zahtijeva zastupanje, a advokat je sam uvjeren da navedene okolnosti neće na njega nepovoljno uticati;
2. ako sa advokatom koji već zastupa stranku nije postigao dogovor o načinu i uslovima zajedničkog ili preuzetog zastupanja;
3. ako je kao sudija, tužilac ili drugo službeno lice u organima vlasti postupao u predmetu u kojem je rješavano o slučaju koji predstavlja prethodno pitanje za predmet u kojem bi trebalo da zastupa;

4. ako je stranka za zastupanje u istom predmetu ovlastila i lice koje nije advokat, osim ako se radi o predmetu nestandardne vrste i licu koje je istaknuti stručnjak za takvu pravnu oblast;
5. ako nema dovoljno znanja i iskustva u pravnoj oblasti u kojoj bi trebalo da zastupa;
6. ako je zahtjev stranke očigledno suprotan pozitivnim propisima;
7. ako je uvjeren da stranka nema izgleda na uspjeh;
8. ako je istovremeno u drugom predmetu zastupao protivnu stranku ili je od nje primao informacije i naloge ili je on, ili neki drugi advokat iz iste advokatske kancelarije ili advokatskog društva, odnosno advokat iz advokatskog društva koje je osnivač društva u kojem on radi, u istoj stvari ili u pravno povezanoj stvari zastupao protivnu stranku ili obje stranke, davao im pravni savjet ili primao od njih instrukcije i naloge o zastupanju;
9. ako je u istoj stvari ili u stvari koja je s njom pravno povezana radio kao advokatski pripravnik kod advokata koji je zastupao protivnu stranku, odnosno u advokatskom društvu ili advokatskoj kancelariji čiji advokati su zastupali protivnu stranku;
10. ako bi trebalo da zastupa u sporu povodom ugovora ili vansudskog poravnanja koje je sam sačinio, ili protiv lica čija je imovina je ili je bila pod njegovim starateljstvom;
11. ako bi trebalo da zastupa suparničara ili brani saokrivljenog čiji su interesi suprotni interesima klijenta koga u istom predmetu već zastupa ili brani;
12. ako je zahtjev ili interes stranke u suprotnosti sa interesima pravnog lica u kome advokat ima kakav položaj ili ga zastupa;
13. ako mu se za preuzimanje zastupanja obrati stranka koju još uvijek zastupa drugi advokat, ili stranka od koje prethodni advokat, za zastupanje u istom predmetu, potražuje nagradu i troškove;
14. ako mu profesionalna savjest ne dopušta da nastavi zastupanje.

Zastupanje koje mu dodijeli sud, Advokatska komora ili drugi nadležni državni organ advokat može odbiti samo ako postoje opravdani razlozi propisani ovim Kodeksom, ili u slučajevima kada je, po važećim pravilima, dužan odbiti zastupanje.

Odluku o odbijanju zastupanja advokat treba da saopšti i obrazloži bez odlaganja i da, ukoliko to stranka od njega traži, preporuči drugog advokata u koga ima poverenja, osim ako zastupa protivnu stranku ili ako razlog odbijanja važi jednako za sve advokate.

### v) Sadržaj i potpisivanje punomoćja

Advokat treba da nastoji da klijent lično pred njim izjavi da mu ovaj slučaj povjerava, iznese problem i potpiše punomoćje.

U opravdanim slučajevima izjava i potpis mogu se pribaviti posredstvom uobičajenih sredstava komunikacije ili posredstvom lica u koje, uz razumni oprez, i klijent i advokat imaju poverenja uz uslov da vjerodostojnost izjave i potpisa advokat provjeri čim okolnosti to dozvole.

Prije nego što klijent potpiše, u punomoćju treba da budu unijeti podaci o advokatu, strankama, broju predmeta, vrsti postupka, predmetu zastupanja, obimu ovlašćenja i datumu potpisivanja. U punomoćju nije dozvoljeno naknadno unošenje drugih podataka.

Izuzetno, u slučaju da klijentu predstoji duža odsutnost, ili postoje drugi opravdani razlozi, advokat može nepopunjeno punomoćje klijentu dati na potpis ili od klijenta primiti potpisano, uz uslov da su način i svrha upotrebe takvog punomoćja predviđeni pisanim nalogom klijenta, ili posebnim pisanim sporazumom advokata sa klijentom.

Punomoćje ne smije da sadrži neodređena ovlašćenja, ovlašćenja koja se ne odnose na predmet zastupanja, niti sporazume ili ugovore o nagradi.

### g) Obaveze prema klijentu

1. Advokat je dužan da u svom profesionalnom radu postupi stručno, da nastoji da stekne i sačuva poverenje klijenta.
2. Advokat treba da ukaže klijentu:
  - na interes da otkrije pobude i ciljeve, i da istinito i u potpunosti iznese činjenice i dokaze;
  - na pravilo da je povjerljivost iznesenih podataka zaštićena obavezom čuvanja advokatske tajne;
  - na svoju ocjenu činjenične i pravne sadržine predmeta;
  - na vrstu i osnovne osobine postupka koji će biti sproveden;
  - na način obračuna i naplate, i na tačan ili približan iznos nagrade i troškova.
3. Advokat je dužan:
  - da se prema svim klijentima i predmetima odnosi jednako savjesno i stručno;
  - da u zastupanju postupi bez nepotrebnog odugovlačenja;
  - da klijenta blagovremeno obaviještava o svim bitnim promjenama u predmetu, a na zahtjev klijenta, i o svim pojedinostima;
  - da klijenta upozna sa promjenama svojih pravnih i činjeničnih ocjena;
  - da klijentu, na njegov zahtjev, izuzev ličnih bilješki i izvornih primjeraka podnesaka koje je sam sačinio, preda sve isprave, zapisnike, kopije ili prepise sopstvenih podnesaka, druge podneske i odluke, bez obzira na to da li zastupanje

traje ili je otkazano, pod uslovom da su nagrada i troškovi izmireni ili da je postignut sporazum o načinu i rokovima izmirenja tih obaveza;

- da klijentu omogućí uvid u Tarifu, ukaže mu na mogućnost da nagrada i troškovi, koje će sud ili drugi nadležni organ odmjeriti na teret protivne stranke, budu manji od njegovog računa, i kada klijent to traži, preda mu obračun nagrade i troškova.

Kada to nalažu interesi klijenta i dozvoljavaju pravne pretpostavke, advokat treba da nastoji da, prije pokretanja spora, slučaj riješi na miran način, vansudskim putem.

Kao zastupnik, a posebno kao branilac okrivljenog koji se nalazi u pritvoru, advokat je dužan da bez odlaganja ukaže na sve povrede prava odbrane i druga kršenja zakona na štetu svog klijenta, nijednog trenutka ne pretpostavljajući njegovim interesima svoje odnose sa drugim advokatima, sudijama, tužiocima i drugim učesnicima u postupku.

Kod sastavljanja isprava i u dvostranim pravnim poslovima advokat je zastupnik obje stranke i dužan je da savjesno štiti njihove interese, bez obzira koja mu se od njih prva obratila i koja plaća nagradu.

#### d) Nedopušteni postupci

Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat:

1. izlaže klijenta nepotrebnim izdacima, a naročito kada to čini predlaganjem suvišnih ili nekoncentrisanih dokaza i bezrazložnim prouzrokovanjem odlaganja ili povećavanja broja rasprava;
2. sa klijentom zaključuje ugovor o doživotnom izdržavanju ili ugovor kojim od klijenta besteretno stiče imovinu i imovinska prava;
3. poistovećuje se sa svojim klijentom i njegovim interesom.

#### đ) Otkazivanje zastupanja

Opravdanim razlozima za otkaz zastupanja smatraju se isti oni razlozi zbog kojih je advokat mogao da odbije zastupanje.

Advokat je dužan da otkáže zastupanje iz istih razloga zbog kojih je imao obavezu da se zastupanja ne prihvati, a ukoliko su mu ovi razlozi bili ili morali biti poznati i u vrijeme kada se zastupanja prihvatio, odgovoran je za posljedice koje je klijent trpio zbog njegovog zastupanja ili u periodu tog zastupanja.

Advokat ne smije da otkáže zastupanje u nepodesnom trenutku, osim ako postoje razlozi koji ga na to primoravaju.

U slučaju otkaza zastupanja advokat je u obavezi, sve dok klijent ne obezbijedi drugog zastupnika ili dok ne istekne najviše trideset dana, osim ako ga je klijent na nesumnjiv način takve obaveze oslobodio, da preduzima sve one mjere bez kojih bi klijent pretrpio štetu.

#### e) Rukovanje imovinskim vrijednostima

Novac, hartije od vrijednosti i druge imovinske vrijednosti, koje mu je klijent povjerio, advokat je dužan:

1. da čuva sa posebnom brižljivošću na dovoljno bezbjednom mjestu, ili deponuje na račun, ili položi u sef koji se otvara za drugoga u za to ovlašćenoj ustanovi, ukoliko od klijenta nije dobio drugačiji ili određen nalog;
2. da ne miješa sa sopstvenom imovinom i ne raspolaže njima u svoje ime i za svoj račun;
3. da na vrijeme preda ili doznači ovlašćenom primaocu;
4. da bez odlaganja preda klijentu kada ovaj to zahtijeva, kada istekne određen rok, ili kada nastupi ili izostane ugovoreni uslov.

Advokat je dužan da postupi na isti način i kada novac, hartije od vrijednosti ili druge imovinske vrijednosti od trećeg lica prima u ime, za račun i po ovlašćenju klijenta.

## II. Advokatska tajna

### a) Osnovno pravilo

Obaveza čuvanja advokatske tajne bitna je pretpostavka povjerenja klijenta u advokata i nezavisnosti advokatske profesije.

Advokatsku tajnu predstavljaju svi podaci koje advokat zna i svi spisi, predmeti, zapisi i depoziti koji se nalaze u advokatskoj kancelariji ili su, po odluci i pod nadzorom advokata, privremeno smješteni na drugo mjesto.

### b) Predmet tajne

Advokat je dužan da kao tajnu čuva sva saznanja i podatke koje mu je klijent povjerio, kao i ona do kojih je došao ili koja je pribavio tokom pripreme predmeta ili zastupanja, bez obzira na to da li je klijent izričito ukazao na njihovu povjerljivost ili povjerljivost proizilazi iz prirode predmeta i pažljive ocjene svih okolnosti.

Obaveza čuvanja advokatske tajne primjenjuje se i na druge advokate i zaposlene u advokatskoj kancelariji.

Radi čuvanja advokatske tajne, advokat ne smije davati nikakva obavještenja o predmetima koji su mu povjereni u svojstvu advokata, ni nakon prestanka zastupanja klijenta.

Advokat je dužan da čuva kao tajnu i povjerljive podatke, spise, predmete, zapise i depozite koji se odnose na lice čijeg se zastupanja nije prihvatio, a saopšteni su mu ili predati u cilju zastupanja, kao i na lice koje je, nakon saopštavanja ili predaje, odustalo od namjere da advokatu povjeri zastupanje.

### v) Čuvanje tajne

Advokat tajnu čuva na način što povjerljive sadržaje čini nedostupnim organima vlasti i trećim licima, izuzev u opsegu, za svrhe i u odnosu na organe vlasti i treća lica, kojima su, u dogovoru sa klijentom, ovakvi sadržaji namijenjeni.

Advokatsku tajnu advokat je dužan da čuva pod prijetnjom disciplinske i druge odgovornosti za vrijeme pružanja pravne pomoći, kao i nakon toga, sve dok bi njeno otkrivanje moglo nanijeti štetu klijentu.

U cilju čuvanja advokatske tajne, advokat je dužan:

1. da na obavezu čuvanja tajne upozori i lično obaveže službenike i saradnike svoje kancelarije;
2. da u prenošenju povjerljivih sadržaja poštanskim pošiljkama, telefonom, telefaksom, kompjuterom, ili na drugi način, postupi sa razumnim oprezom i na najmanju mjeru svede mogućnost da tajna bude otkrivena, bilo slučajno, bilo zloupotrebom sredstava komunikacije;
3. da u situaciji kada ima razloga da posumnja da se njegovi razgovori sa klijentom u zatvoru, pritvoru, ili na drugom mjestu neovlašćeno prisluškuju, na to klijenta upozori i preporuči mu da ne govori o onome što želi da sačuva kao tajnu;
4. da lično, ili posredstvom pouzdanog povjerenika, nadzire sačinjavanje prepisa, kopije ili snimka isprava koje su mu povjerene;
5. da originalne isprave, kao i njihove prepise, kopije, snimke i negative, na odgovarajući način obezbijedi i ne predaje neovlašćenim licima, bez znanja i odobrenja klijenta;
6. da prepise i kopije sudskih spisa ne predaje na čitanje, ili radi sačinjenja prepisa ili kopije, onome ko i sam nije ovlašćen da ih čita, posjeduje ili umnožava;
7. da na povjerljivost sadržaja, ili na posebnu obavezu u pogledu određenog sadržaja, upozori lice kome je ovlašćen da takav sadržaj prenese;
8. da spise, koje više nije dužan da čuva, zbrine ili ukloni na način koji neće omogućiti neovlašćenim licima da saznaju njihov sadržaj.

### g) Otkrivanje tajne

Obaveza čuvanja advokatske tajne postoji sve dok iznošenje povjerljivog sadržaja može da povrijedi interese klijenta, ili dok ne nastupe okolnosti koje advokata oslobađaju takve obaveze, bez obzira da li je zastupanje u toku ili je prestalo.

Advokat je oslobođen obaveze čuvanja advokatske tajne:

1. kada mu klijent to na nesumnjiv način dozvoli;
2. kada je to neophodno za sprječavanje izvršenja najavljenog krivičnog djela sa znatnom društvenom opasnošću;
3. kada je to neophodno za odbranu samog advokata ili njegovog saradnika.

O odluci da otkrije tajnu, ukoliko je oslobođen obaveze njenog čuvanja, advokat prethodno treba da obavijesti lice na koje se tajna odnosi, uvijek kada priroda slučaja i konkretne okolnosti to dozvoljavaju, a moralni obziri preporučuju.

Prilikom otkrivanja tajne advokat treba, u najvećoj mogućoj mjeri, da šteti ličnost na koju se tajna odnosi i da nastoji da otkriveni podaci ne dobiju veći publicitet nego što je neophodno za osnov i svrhu koji otkrivanje tajne čine dopuštenim.

### d) Zabrana zloupotrebe tajne

Kada ne postoje uslovi za otkrivanje tajne, advokat ne smije povjerljive podatke da upotrijebi na štetu klijenta, niti, bez izričite dozvole klijenta, u vlastitu korist ili u korist trećeg lica.

Povjerljive podatke, do kojih je došao u zastupanju pravnog lica ili druge organizacije, advokat ne smije da upotrijebi na njihovu štetu, niti na štetu bilo kog njihovog zainteresovanog člana, izuzev na štetu člana protiv koga je zastupanje usmjereno.

Advokat ne smije koristiti povjerljive informacije koje je saznao pružajući pravnu pomoć pravnom licu, državnom organu, organu lokalne samouprave ili drugom pravnom licu sa javnim ovlašćenjima, ni u kom slučaju niti u bilo kojem postupku, na štetu tog lica ili organa. Takva saznanja advokat takođe ne smije koristiti ni protiv jednog ili više članova tog pravnog lica ili organa, osim u slučaju kada pruža pravnu pomoć samom pravnom licu ili organu protiv tih članova.

## III. Advokatska kancelarija

### a) Osnovno pravilo

Prostor, uređenje i označavanje advokatske kancelarije treba da odgovaraju značaju i ugledu advokatske profesije.

Advokat je dužan da uredno i blagovremeno vodi predmete, čuva spise i vodi tačnu evidenciju rokova i rasprava, tako da on i klijent uvijek mogu uvidom u spise utvrditi podatke o stanju predmeta, odnosno da advokat može organima Advokatske komore, u skladu sa Statutom, bez odlaganja pružiti obavještenja o svom radu.

## b) Označavanje kancelarije

Tabla na zgradi, web stranica, natpis na ulazu, pečat i zaglavlje na štampanom materijalu, kao i drugi vidni znakovi identifikacije advokata kojima se označava kancelarija, radno vrijeme i sredstva komunikacije sa klijentima i strankama, ne smiju oblikom, veličinom, obradom i ukupnim izgledom odstupati od profesionalnih standarda i civilizovanog načina predstavljanja, niti stvarati utisak nametljivosti, neukusa ili reklame.

Advokatska kancelarija ne smije da bude označena:

1. drugim nazivom osim imena advokata ili da sadrži druge inicijale osim imena, prezimena ili imena i prezimena advokata;
2. putokazom izvan unutrašnjosti zgrade, niti putokazom u unutrašnjosti zgrade koji bi predstavljao ponovljenu tablu, ili izazvao zabunu, ukoliko u istoj zgradi ima više od jednog advokata;
3. svjetlosnim ili zvučnim uređajima;
4. tablom postavljenom uspravno u odnosu na fasadu zgrade;
5. stručnim ili akademskim zvanjem advokata, koje nije priznato u skladu sa zakonom i Statutom.

Zajednička advokatska kancelarija sa više advokata može nositi naziv koji sadrži ime jednog ili nekoliko advokata uz dodatak "i drugi".

Naziv kancelarije ne smije sadržati inicijale ili druge oznake koje ne pripadaju imenima advokata.

## v) Oglašavanje promjena

Otvaranje, preseljenje i preuzimanje kancelarije i udruživanje i prestanak udruživanja advokata, advokat može da oglasi u dnevnoj štampi, bez sadržaja i grafičkih rješenja kojima bi se stvarao utisak reklame, najviše dva puta u periodu od tri mjeseca posle nastupanja promjene.

O promjenama iz prethodnog stava advokat može cirkularnim pismom da obavijesti samo svoje klijente i saradnike, druge advokate, sudske vještace, pravosudne organe, organe uprave i stručna udruženja pravnika.

Advokat koji je preselio kancelariju, ili istupio iz zajedničke advokatske kancelarije može, na staroj adresi na kojoj se nalazila kancelarija, ostaviti obavještenje o preseljenju na novu adresu, najduže šest mjeseci od dana slanja obavještenja Advokatskoj komori o promjeni adrese.

## g) Upotreba pečata

Advokat je ovlašćen i dužan da pečat svoje advokatske kancelarije upotrebljava samo za vlastitu advokatsku delatnost.

Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat:

1. podneske i isprave koje je sastavio ne ovjeri pečatom svoje advokatske kancelarije;
2. uz pečat svoje advokatske kancelarije ne stavi svoj potpis, paraf ili faksimil, ili ne obezbijedi da potpis ili paraf, s njegovim odobrenjem, stavi njegov advokatski pripravnik;
3. pečat svoje advokatske kancelarije daje drugome na samostalnu upotrebu, ili pečat tuđe advokatske kancelarije koristi za svoje potrebe;
4. pečat svoje advokatske kancelarije drži bez nadzora na mjestu dostupnom licima koja nisu ovlašćena za upotrebu pečata;
5. dozvoljava svom službeniku ili pripravniku da pečat advokatske kancelarije koristi bez njegovog znanja i odobrenja, i bez odgovarajuće kontrole podnesaka i isprava na kojima je pečat otisnut;
6. koristi, ili drugome dozvoljava da koristi, pečat svoje ili tuđe advokatske kancelarije, nakon što su on ili advokat, o čijem se pečatu radi, brisani iz imenika advokata, ili za vrijeme dok im miruju advokatska prava i dužnosti.

## IV. Nagrada i naknada troškova

### a) Osnovno pravilo

Advokat ima pravo da zahtijeva nagradu i naknadu troškova za svoj rad koje obračunava i naplaćuje u novcu, prema važećoj Tarifi, pri čemu se nagrada može odrediti i van Tarife u skladu sa dogovorom sa klijentom.

Advokat nema pravo da ugovara nagradu koja je očigledno nesrazmjerna obimu i složenosti pružene pravne pomoći, rezultatima njegovog rada i imovinskom stanju klijenta.

### b) Nedopušteni sporazumi i postupci

Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat:

1. ugovara nagradu u obliku dijela spornog prava ili imovine klijenta (pactum de quota litis);
2. iskorištava težak položaj klijenta ili vlastitu ulogu zastupnika da bi ugovorio nepravednu nagradu;
3. prima nagradu za odbranu po službenoj dužnosti ili za zastupanje po osnovu besplatne pravne pomoći bez osnove;
4. traži ili prima nagradu i troškove u nedopuštene svrhe;

5. prima nagradu ili troškove od trećeg lica bez znanja i odobrenja klijenta.

### v) Dopuštena odstupanja

Nije u suprotnosti sa pravilima Kodeksa kada advokat:

1. iz obzira prema imovinskim prilikama klijenta naplatu nagrade prilagodi njegovim platežnim sposobnostima, bilo tako što će prihvatiti isplatu u djelimičnom iznosu ili po okončanju postupka, bilo tako što će se, ukoliko se klijent nalazi u izrazito teškim imovinskim prilikama, nagrade odreći;
2. sa klijentom slobodno ugovori nagradu, ukoliko, za zastupanje određene vrste i složenosti, nagrada u Tarifi nije uopšte ili nije na jasan način propisana;
3. ugovorenu nagradu veže za uspješan ishod zastupanja, pod uslovom da to odgovara prirodi slučaja, ne ugrožava nezavisnost advokata i nije zabranjeno ovim Kodeksom;
4. ne traži nagradu za zastupanje drugog advokata, ili supružnika, dece ili roditelja preminulog advokata;
5. primi neugovorenu nagradu od klijenta ili drugog lica uz znanje i odobrenje klijenta dok je postupak u toku, ili nakon njegovog završetka bez znanja klijenta, pod uslovom da ga sam nije na to naveo, da lice nije protivna stranka niti podržava protivnu stranu, da je nagrada u srazmjeri sa obimom, vrstom i rezultatom rada i imovinskim prilikama davaoca, te da nije dogovorena subrogacija sa trećim licem bez znanja klijenta;
6. izuzetno, umjesto nagrade i naknade troškova u novcu, u cilju namirenja potraživanja, od klijenta primi vrijednosti druge vrste, pod uslovom da mu sam klijent ponudi ovakav način razduženja, pod uslovom da zamjena ispunjenja ne sadrži elemente iskorišćavanja teškog položaja klijenta i narušava ugled advokature.

Ugovorena nagrada treba da bude primjerena vrsti i obimu rada, a sporazum o njoj treba da bude sačinjen u pismenom obliku.

### g) Paušalna nagrada

Advokat može sa pravnim ili fizičkim licem kome pruža stalnu savjetodavnu pomoć ugovoriti paušalnu nagradu i naknadu za poslove pravnog zastupanja i savjetovanja, pod uslovom da nagrada odgovara obimu i složenosti pružene pravne pomoći, da ne odstupa drastično od propisanih iznosa i da plaćeni iznos ne služi kao osnova za izbjegavanje primjene Tarife.

### d) Predujam

Advokat ima pravo na predujam nagrade i troškova za svoj rad, i nagrade i troškova za rad drugoga za koji lično jamči.

Advokat ima pravo da zahtijeva da mu unaprijed budu plaćeni gotovi izdaci. Ako klijent ne predjmi sredstva za pokriće takvih izdataka, advokat može odbiti da ga zastupa ili da nastavi sa zastupanjem.

Advokat ima pravo da, izuzetno, umjesto predujma u novcu, ugovori obezbjeđenje druge vrste, pod uslovom da je ugovor pravno dopušten i da se njime ne ograničava poslovna djelatnost klijenta.

### đ) Naplata

Naplati nagrade i troškova advokat ne treba da pristupa na mjestu i na način koji će narušiti ugled advokature i njegov vlastiti ugled.

Prije nego što protiv klijenta pokrene postupak pred sudom radi naplate nagrade i troškova, poželjno je da advokat pismeno upozori klijenta i ostavi mu primjeren rok za ispunjenje obaveze, a u sporu ne treba da nastupa sa revanšističkim pobudama i da klijenta izlaže novim nepotrebnim izdacima.

Advokat ne smije da ustupa trećim licima svoja nenaplaćena potraživanja po osnovu nagrade i troškova, niti da ih prenosi radi njihove komercijalne naplate. Ovo ne isključuje pravo advokata da radi ostvarivanja svojih potraživanja pokrene ili povjeri sprovođenje postupka prinudne naplate u skladu sa zakonom.

## V. Međusobni odnosi advokata

### a) Osnovno pravilo

Međusobni odnos advokata treba da izražava uvažavanje same advokatske profesije, kolegijalnost i lojalan odnos prema drugim advokatima, ali takvi međusobni odnosi ne smiju štetno djelovati na savjesnost i odlučnost advokata pri zastupanju i obrani vlastite stranke.

### b) Međusobno uvažavanje

Obaveza da sa drugim advokatima uspostavlja i održava dobre kolegijalne odnose nalaže advokatu:

1. da se prema drugom advokatu ophodi učtivo, bez omalovažavanja, izvrgavanja podsmijehu, ogovaranja, vrijeđanja, ili drugog napada na ličnost;
2. da drugog advokata ne poistovjećuje sa njegovim klijentom;
3. da na raspravama ne prekida niti na drugi način ometa drugog advokata, osim u granicama propisanim pravilima postupka;

4. da bez odlaganja odgovori na službeno obraćanje drugog advokata;
  5. da ne odbija prijem dostava koje mu upućuje drugi advokat;
  6. da se pridržava vremena dogovorenog za poslovni sastanak sa drugim advokatom;
  7. da o molbi za odlaganje ili pomjeranje početka ročišta, uvijek kada je to moguće, obavijesti drugog advokata koji zastupa u istom postupku;
  8. da ne koristi procesne mogućnosti na štetu protivne stranke, izuzev onih čije nekorišćenje bi imalo prekluzivne posljedice za osnovno pravo ili pravno sredstvo njegovog klijenta, ukoliko je drugi advokat najavio zastupanje protivne stranke i ukoliko zna da postoje opravdani razlozi koji su drugog advokata spriječili da pristupi na ročište;
  9. da ne stupa u razgovore i pregovore sa protivnom strankom bez znanja i odobrenja njenog advokata, osim ako se na drugi način ne može izbjeći nastupanje docnje;
  10. da o službenom kontaktu, koji je na bilo kakav način ostvario sa protivnom strankom, bez odlaganja obavijesti advokata koji tu stranku zastupa;
  11. da poteškoće u vođenju predmeta i neuspjeh u bilo kojoj pravnoj stvari ne pravda pripisivanjem upotrebe nedozvoljenih sredstava advokatu protivne stranke, niti da podržava takvo uvjerenje svog klijenta, osim ako on ili njegov klijent ne raspolažu dokazima koji bi obavezivali na podnošenje krivične ili disciplinske prijave.
- Ukoliko su kolegijalni obziri u suprotnosti sa interesima klijenta, interesi klijenta imaju prednost.

### v) Profesionalna saradnja

Obaveza da sa drugim advokatima uspostavlja i održava dobru profesionalnu saradnju, nalaže advokatu:

1. da prihvati zamjenjivanje advokata koji to od njega traži, ili da, ako je iz opravdanih razloga spriječen, a nema vremena da obavijesti kolegu i da ovaj pronađe drugog zamjenika, sam izabere drugog advokata i prepusti mu zamjenu, ili preduzme druge mjere koje bi otklonile posljedice propuštanja procesne radnje za koju je zamjena tražena;
2. da o rezultatima zamjene bez odlaganja obavijesti advokata koji je zamjenu tražio;
3. da advokatu, od koga traži zamjenu, na vrijeme dostavi punomoćje, neophodne podatke i uputstva;
4. da za zamjenu i drugu pomoć koju je tražio lično jamči u pogledu naplate nagrade i troškova;
5. da u pružanju pomoći inostranom advokatu vodi računa da je odgovoran za savjete i tumačenja koje daje, da prihvati samo takve slučajeve koje je u stanju da obradi stručno, bez odugovlačenja i preporučljivo je na jeziku na kojem mu se strani kolega obratio, ili da, u situaciji opisanoj u tački 1. ovog pravila, uz povećanu odgovornost za izbor, izabere i preporučiti advokata.

Interesi profesionalne saradnje i kolegijalnosti preporučuju advokatu:

1. da sa drugim advokatom razmijenjuje stručna znanja i mišljenja;
2. da drugom advokatu pruži zatraženu stručnu pomoć, osim ako ova znatno prelazi mjeru uobičajene razmjene znanja i mišljenja, ili ako bi bila na štetu interesa klijenta;
3. da za zamjenjivanje drugog advokata, osim u slučaju drugačijeg dogovora, ne traži više od polovine nagrade propisane Tarifom.

### g) Zajedničko zastupanje

Interesi profesionalnosti i kolegijalnosti, i pravo klijenta da u istoj stvari ima više od jednog zastupnika, nalažu advokatu:

1. da ne sprječava klijenta da, pored njega, za zastupanje ovlasti i drugog advokata;
2. da prije nego što se prihvati zastupanja stranke koja, uz advokata koji je zastupa, u istoj stvari želi da ovlasti i njega, o tome obavijesti kolegu koji već ima punomoćje i sa njim pokuša da usaglasi stavove o organizaciji i pravnim osnovama zastupanja;
3. da u zajedničkom zastupanju, sa drugim advokatom ili advokatima, stalno usaglašava shvatanja, dogovara podjelu posla i nastoji da u odnosima sa klijentom, zastupnikom protivne stranke, sudom i drugim organima i organizacijama, nastupa kao usklađen, međusobno dobro obaviješten i u svoje stavove uvjeren stručni tim.

### d) Preuzimanje zastupanja

Kada mu se za preuzimanje zastupanja obrati stranka koju u istoj stvari još uvek zastupa drugi advokat, advokat je dužan:

1. da odbije razmatranje predmeta i preuzimanje zastupanja, i obavijesti stranku o razlozima zbog kojih to čini;
2. da kolegu obavijesti o razgovoru sa strankom, izuzev ako se stranka naknadno opredijeli samo za savjetovanje i ako izjavi da o savjetovanju ne želi da obavijesti svog zastupnika.

Kada mu se za preuzimanje zastupanja obrati stranka koja tvrdi da je u istoj stvari više ne zastupa drugi advokat, advokat je dužan:

1. da se, prije nego što zastupanje prihvati, na pouzdan način uvjeri da je prethodno zastupanje prestalo i da za isto stranka dotadašnjem advokatu ne duguje nagradu i troškove;
2. da o preuzetom zastupanju obavijesti kolegu čije je zastupanje prestalo.

Kada mu se stranka, koju u istoj stvari zastupa drugi advokat, obrati samo za savjetovanje, advokat je dužan da se ograniči na razmatranje činjeničnih i pravnih pitanja, a uzdrži od ocjene rada svog kolege.

### đ) Rješavanje sporova

Advokat je dužan da nastoji otkloniti ili ublažiti sporne odnose sa drugim advokatom, da ih ne dopušta da utiču na zastupanje klijenta i da lične ili klijentove sporove, kad je moguće, pokuša riješiti mirnim i obzirnim putem, upozoravajući kolegu na postupke suprotne zakonu, Statutu ili Kodeksu.

Ako mirni pokušaji ne uspiju, ili je povreda zakona, Statuta ili Kodeksa ozbiljna i hitna, advokat može podnijeti disciplinsku ili drugu prijavu protiv kolege.

### e) Zajednička advokatska kancelarija

Dva ili više advokata mogu raditi u istoj kancelariji samo ako pripadaju istoj zajedničkoj advokatskoj kancelariji. Pripadnost kancelariji ne isključuje primjenu Kodeksa niti pravo advokata da odbije zadatke suprotne savjesti ili nezavisnosti.

Nezavisnost i samostalnost članova mogu se ograničiti samo ugovorenim uslovima rada, pravom na ličnu klijentelu i samostalno prihvatanje ili odbijanje zastupanja.

Advokat u zajedničkoj kancelariji je dužan da uvažava odluke kolegijuma i pravila kancelarije, te da ne istupa iz kancelarije na način koji bi mogao prouzrokovati štetu kancelariji ili povrijediti interese klijenata.

## VI. Advokat i Advokatska komora

### a) Osnovno pravilo

Advokatska komora je središte zaštite advokatske profesije i ostvarivanja statusnih prava advokata.

### b) Obaveze advokata

U odnosu prema Advokatskoj komori, advokat je dužan:

1. da se ophodi sa pristojnošću i sa uvažavanjem njenog ugleda, autonomije i integriteta;
2. da se ne ponaša uvredljivo u pisanim ili usmenim kontaktima sa tijelima Advokatske komore, koje se smatra povredom advokatske dužnosti;
3. da poštuje i izvršava odluke njenih organa, a neizvršavanje odluka Upravnog odbora i Skupštine Advokatske komore smatra se povredom advokatske dužnosti;
4. da blagovremeno i u potpunosti ispunjava sve svoje materijalne obaveze;
5. da blagovremeno prijavi sve promjene i pravne poslove, koji podliježu njenoj evidenciji i kontroli;
6. da se odazove na poziv, dođe na razgovor i bez odlaganja odgovori na pismeno obraćanje njenih nadležnih organa;
7. da u službenom saobraćanju iznosi istinite podatke;
8. da dostavi tražene isprave i pruži tražena objašnjenja, osim ako bi time povrijedio obavezu čuvanja advokatske tajne;
9. da položaj u njenim organima i radnim telima ne koristi u svrhu reklame, a obaveze koje iz tog položaja proizilaze izvršava savjesno, stručno i blagovremeno.

Advokat treba da učestvuje u radu Skupštine i drugih otvorenih sastanaka u Advokatskoj komori, da bez opravdanog razloga ne odbija izbor i imenovanje u organe i radna tijela Advokatske komore i da, svojim predlozima i drugim vidovima saradnje, doprinosi ostvarivanju ciljeva i zadataka Advokatske komore.

Pravila koja važe za odnos i obaveze advokata prema Advokatskoj komori primjenjuju se i na druge oblike organizovanja advokata, koje je odobrila Advokatska komora.

## VII. Advokat, sud i drugi organi vlasti

### a) Osnovno pravilo

Odnosom prema sudu i drugim organima vlasti advokat izražava uvažavanje načela zakonitosti i uvažavanje sopstvenog poziva, kao ravnopravnog činioca pravosuđa.

### b) Međusobno uvažavanje

Prema sudu i drugim organima vlasti advokat treba da se ophodi odmjerenom i uljudno, čuvajući autoritet sudova pred kojima pruža pravnu pomoć, te im uvijek iskazivati dužno poštovanje, nastojeći da obezbijedi isto takvo ophođenje svog klijenta, kao i predstavnika ovih organa prema sebi i svom klijentu.

Uvažavanje suda i drugih organa vlasti advokat ispoljava, između ostalog, i načinom na koji se na raspravama i u službenim kontaktima izražava, ponaša i odijeva.

U podnescima i usmenim izlaganjima advokat treba da bude jasan, sažet, umješan, logičan i ubjedljiv, a kritiku koju upućuje sudu i drugim organima vlasti ne smije da bude saopštena na uvrijedljiv, podrugljiv ili potezjenjivački način.

Advokat je dužan da se suprotstavi ako sudije prema njemu, njegovom advokatskom pripravniku ili klijentu postupaju kao prema podređenim osobama, te ih svojim držanjem i ponašanjem treba uvjeriti da su advokati i sudije saradnici u ostvarivanju pravde, poštujući međusobne uloge, profesionalni položaj i svoja ovlašćenja.

Advokat mora pružiti odlučan otpor svakom pokušaju kršenja zakonitosti i povrede dostojanstva ličnosti, ali isključivo dopuštenim sredstvima i u granicama profesionalne korektnosti.

## v) Zabrana zloupotrebe

Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat:

1. utiče na tok postupka ili odluke suda i drugih organa neprofesionalnim sredstvima, obraćanjem neovlašćenim licima ili podsticanjem nedozvoljenih pritisaka;
2. ispoljava lične ili prijateljske odnose sa sudijama i predstavnicima vlasti pred klijentom, protivnom strankom ili njenim zastupnikom, kao i stvaranje privida takvih odnosa;
3. ulazi u sudnicu prije prozivanja ili ostaje u njoj nakon završetka rasprave pred licima uključenim u postupak;
4. opravdava nepovoljan tok ili ishod postupka tvrdnjama o korupciji ili zloupotrebi, kao i podržavanje takvog uvjerenje klijenta, osim ako postoje validni dokazi koji obavezuju na podnošenje prijave;
5. zloupotrebljava ulogu branioca za prenošenje pisama, poruka ili predmeta koji podliježu kontroli ili su zabranjeni, bilo direktno ili posredstvom klijenta u pritvoru ili na izvršenju kazne;
6. pribjegava procesnim zloupotrebama, a naročito iznošenju neistinitih podataka i dokaza.

Odredbe ovog poglavlja o odnosu advokata prema sudovima primjenjuju se na odgovarajući način i na odnos advokata prema upravnim i drugim državnim organima u postupku pred kojima advokat pruža pravnu pomoć klijentu.

## VIII. Advokat i advokatski pripravnik

### a) Osnovno pravilo

U interesu advokature je obuka advokatskih pripravnika za advokatsku profesiju i za druga zvanja u pravosuđu.

### b) Obaveze advokata

Kada za to ima potrebe i mogućnosti, advokat treba da primi diplomiranog pravnika na advokatsko-pripravnički rad.

Advokat je dužan:

1. da pripravnika osposobi za samostalno obavljanje advokatske profesije i drugih zvanja u pravosuđu, tako što će mu prenijeti sva potrebna znanja i iskustva, povjeriti mu vježbu u što raznovrsnijim postupcima i predmetima, posvetiti punu pažnju njegovoj obuci, nadzirujući, ispravljajući i usmjeravajući njegov rad;
2. da pripravnika uputi na upoznavanje sadržaja zakona, Statuta i Kodeksa;
3. da pripravnika, koga prima na rad, prijavi Advokatskoj komori i drugim nadležnim organima, a da ne prima i prijavljuje pripravnika za koga zna da će njegov rad biti prividan ili da neće biti stalan;
4. da pripravnika nagrađuje u skladu sa zakonom i ugovorom;
5. da omogući pripravniku obavljanje pripravničkog staža s punim radnim vremenom, a ne povremeno ili privremeno;
6. da pripravniku omogući uslove rada u skladu sa zakonom i ugovorom, i ne iskorištava ga za poslove koji nisu u vezi s pripravničkom vježbom;
7. da omogući pripravniku dovoljno slobodnog vremena za pripremu pravosudnog ispita;
8. da sa pripravnikom ne zaključuje ugovore o podjeli dobiti ili ugovore o ortakluku;
9. da se prema pripravniku drugog advokata, kako na raspravi kada zastupaju protivne stranke, tako i izvan rasprave, ophodi s pedagoškim taktom i ne zloupotrebljava njegovo neiskustvo i nedovoljno znanje.

Zabranjeno je da pripravnički staž advokatskih pripravnika bude samo formalno ili fiktivno obavljen.

### v) Obaveze pripravnika

Advokatski pripravnik je dužan:

1. da se prema advokatu kod koga radi ophodi sa uvažavanjem i da se pridržava njegovih uputstava i naloga, osim ako su suprotni zakonu, Statutu i Kodeksu;
2. da čuva kao profesionalnu tajnu sve podatke, činjenice i saznanja do kojih dođe tokom rada u advokatskoj kancelariji, a koja se odnose na klijente, predmete, spise, dokumentaciju i unutrašnju organizaciju kancelarije, bez obzira na to da li je na njihovu povjerljivost posebno upozoren;
3. da upozna sadržaj zakona, Statuta i Kodeksa i pridržava se njihovih odredaba i pravila;

4. da pripravničku vježbu iskoristi za što potpunije sticanje znanja i iskustva, i da nastoji da se što bolje osposobi za samostalan rad;
  5. da svoj rad obavlja stvarno i stalno i da se, u isto vrijeme, ne bavi drugim poslom u vidu zanimanja;
  6. da ne prima vlastite klijente i ne vodi vlastite predmete;
  7. da se u prvom službenom susretu predstavi drugim advokatima, sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti.
- Advokatskom pripravniku je zabranjeno samostalno vođenje pravnih poslova.

## IX. Advokat i protivna strana

### a) Osnovno pravilo

Advokat treba da uvažava pretpostavku da protivna strana nastupa sa jednakim osjećajem pravičnosti i sa jednakom uvjerenosti u svoja prava, kao i njegov klijent.

### b) Odnos prema protivnoj strani

1. Advokat treba i prema protivnoj strani da postupi obazrivo i objektivno, nastojeći time da se stvore uslovi da se spor povoljno i u što kraćem roku riješi za suprotstavljene strane;
2. Ako protivna strana sama nije obzirna, pomirljiva, uviđavna ili objektivna, advokat smije prema njoj postupati odlučno, naročito u situaciji kad bi izostanak takve reakcije štetio opravdanim interesima njegovog klijenta i podsticao protivnu stranu na bezobzirnost i dodatni nepotreban otpor.

Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat:

1. iskorištava neukost, zablude ili strah protivne strane, naročito kada protivna stranka nema zastupnika, radi neopravdanog uspjeha svog klijenta;
2. koristi prijetnju, prinudu ili neutemeljeno zastrašuje protivnu stranu;
3. izaziva ili podstiče protivnu stranu na nedopušteno ponašanje;
4. pregovara ili stupa u razgovore sa protivnom stranom bez znanja svog klijenta ili na način suprotan pravilima;
5. povodom neprimjerenih izjava protivne strane podstiče klijenta na krivično gonjenje ili samostalno pribjegava krivičnom gonjenju, osim kada je to neophodno za zaštitu interesa klijenta.

## G. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U disciplinskim predmetima, koji nijesu pravosnažno okončani, pravila ovog Kodeksa primjenjivaće se samo ukoliko su povoljnija za advokata protiv koga se vodi disciplinski postupak.

Propis iz poglavlja B. Opšta pravila, naslov VII. Zabrana reklamiranja, stav 5 ovog Kodeksa, donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Kodeksa.

Danom početka primjene ovog Kodeksa prestaje da važi Kodeks profesionalne etike advokata, broj: 1/1-99 od 16. januara 1999. godine.

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

**Broj: 291-1/26**

**Podgorica, 14.03.2026. godine,**

**Predsjednik**

**Advokatske komore Crne Gore,**

**Danilo Mićović, adv. s.r. }**